

VERICA TRSTENJAK
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2010. június 17.¹

Tartalomjegyzék

I – Bevezetés	I - 11340
II – Jogi háttér	I - 11340
A – A közösségi jog	I - 11340
1. A 91/414 irányelv	I - 11340
2. Az 1610/96 rendelet	I - 11343
B – A nemzeti jog	I - 11345
III – A tényállás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés	I - 11346
IV – A Bíróság előtti eljárás	I - 11348
V – A felek érvei	I - 11348
VI – A jogi értékelés	I - 11353
A – A 91/414 irányelv és az 1610/96 rendelet szabályai, és azok kapcsolódása	I - 11353
1. A növényvédő szerek 91/414 irányelv szerinti forgalombahozatali engedélye	I - 11353
2. Az 1610/96 rendelet szerinti kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadása	I - 11355
3. Az 1610/96 rendelet kapcsolódása a 91/414 irányelvhez	I - 11356

1 – Eredeti nyelv: német.

B – A 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes forgalombahozatali engedély alapján nem adható ki a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványa	I - 11357
C – Az előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélet hatályának időbeli korlátozása	I - 11364
VII – Végkövetkeztetések	I - 11373

I – Bevezetés

1. A jelen, EK 234. cikk² szerinti előzetes döntéshozatali eljárásban a Bundespatentgericht (a továbbiakban: kérdést előterjesztő bíróság) a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványának bevezetéséről szóló, 1996. július 23-i 1610/96/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet³ értelmezésére vonatkozó kérdést intézett a Bírósághoz. A kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt szeretné tudni, hogy az 1610/96 rendelet 3. cikke szerinti kiegészítő oltalmi tanúsítvány már a növényvédő szerre vonatkozó, a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló, 1991. július 15-i 91/414/EGK tanácsi irányelv⁴ 8. cikkének (1) bekezdése szerinti – ideiglenes – forgalombahozatali engedély kézhezvételétől kezdődően vagy az e növényvédő

szerre vonatkozó, az irányelv 4. cikke szerinti – végleges – forgalombahozatali engedély kézhezvételétől kezdődően kérelmezhető és adható ki.

II – Jogi háttér

A – A közösségi jog

1. A 91/414 irányelv

2. A 91/414 irányelv 3. cikke értelmében a tagállamoknak elő kell írniuk, hogy növényvédő szer területükön csak akkor hozható forgalomba és akkor használható, ha a szert az irányelv szerint engedélyezték, kivéve ha felhasználásának célja szerint a 22. cikk hatálya alá tartozik.

2 – Az előzetes döntéshozatali eljárást az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról szóló 2007. december 13-i, Lisszaboni Szerződés (HL C 306., 1. o.) értelmében jelenleg az EUMSZ 267. cikk szabályozza.

3 – HL L 198., 30. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 19. kötet, 335. o.

4 – HL L 230., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 11. kötet, 332. o., a növényi és állati eredetű élelmiszerekben és takarmányokban, illetve azok felületén található megengedett növényvédőszer-maradékok határértékéről, valamint a 91/414/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2005. február 23-i 396/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet által módosított változatban (HL L 70., 1. o.).

3. A 91/414 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy növényvédős szereket csak akkor engedélyeznek, ha

a) a szerben lévő hatóanyagok az I. mellékletben szerepelnek, és teljesül minden, ott előírt követelmény; és, tekintettel a következő b), c), d) és e) pontra, a VI. mellékletben foglalt egységes elvek alapján, ha;

b) az adott időben érvényes tudományos és technikai ismeretek alapján megállapítást nyert, és a III. melléklet szerinti dosz-szié értékeléséből kitűnik, hogy a 3. cikk (3) bekezdése szerint használva, és figyelembe véve minden szokásos feltételt, amely mellett a szert használhatják, továbbá figyelembe véve a szer használatának következményeit, a szer

i. kellően hatékony;

ii. nincs elfogadhatatlan hatása a növényekre vagy növényi termékekre;

iii. nem okoz szükségtelen szenvedést és fájdalmat azoknak a gerinceseknek, melyek ellen a védekezés irányul;

iv. nem gyakorol ártalmas hatást közvetlenül vagy közvetetten (pl. ivóvízen, élelmiszeren vagy takarmányon keresztül) az emberek vagy állatok egészségére, vagy a talajvízre;

v. nem befolyásolja elfogadhatatlan módon a környezetet, különös tekintettel a következő megfontolásokra:

– a szer sorsa és eloszlása a környezetben, különösen a vízszennyezés, beleértve az ivóvizet és a talajvizet,

– hatása a nem célzott fajokra;

c) hatóanyagainak és adott esetben minden toxikológiai vagy ökotoxikológiai szempontból jelentős szennyező és egyéb összetevő anyagának jellege és mennyisége meghatározható megfelelő, a 21. cikk szerinti eljárással harmonizált, vagy, ilyen hiányában, az engedélyezésre illetékes hatóságok által jóváhagyott módszerekkel;

- d) engedélyezett használatából eredő, és toxikológiai vagy környezeti szempontból jelentős maradványai általánosan használt, megfelelő módszerekkel meghatározhatók; alkalmazáskor visszamaradnak, nincsenek ártalmas hatással az emberek vagy az állatok egészségére, vagy a talajvízre, vagy elfogadhatatlan hatással a környezetre, és ezek a maradványok, amennyiben toxikológiai vagy környezeti szempontból jelentőségük van, általánosan használt módszerekkel mérhetők;
- e) fizikai és kémiai tulajdonságait meghatározták, és a szer megfelelő használatának és tárolásának céljaira alkalmasnak találták;
- f) adott esetben a mezőgazdasági termékekben fellelhető, az engedélyben említett használat által befolyásolt MRL megállapítására, illetve módosítására a 396/2005/EK rendelettel összhangban került sor.”
- b) használata, amennyiben az a helyes növényvédelmi gyakorlatnak megfelelően történik, nincs ártalmas hatással az emberek vagy állatok egészségére, sem elfogadhatatlan hatással a környezetre a 4. cikk (1) bekezdése iv. és v. pontjának megfelelően.”

4. A 91/414 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az adott időpontban érvényes tudományos és technikai ismeretek alapján egy hatóanyagot akkor vesznek fel az I. mellékletbe egy kezdeti, 10 évet meg nem haladó időszakra, ha feltételezhető, hogy a hatóanyagot tartalmazó növényvédő szer megfelel majd a következő feltételeknek:

- a) maradványai, amelyek a helyes növényvédelmi gyakorlatnak megfelelő

5. A 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szól:

„A 4. cikktől eltérve a tagállamok annak érdekében, hogy az új hatóanyagok tulajdonságait fokozatosan lehessen értékelni, és az új készítményeket könnyebben lehessen a mezőgazdaságban való alkalmazás céljára rendelkezésre bocsátani, három évet meg nem haladó átmeneti időszakra engedélyezhetik olyan hatóanyagot tartalmazó növényvédő

szerek forgalomba hozatalát, amely hatóanyag az I. mellékletben nem szerepel, és az irányelv bejelentését két évvel követően még nincs forgalomban, feltéve hogy

a) a 6. cikk (2) és (3) bekezdése alkalmazását követően úgy találják, hogy a hatóanyagra vonatkozó dosszié a tervezett alkalmazások tekintetében kielégíti a II. és a III. melléklet követelményeit;

b) a tagállam megállapítja, hogy a hatóanyag kielégítheti az 5. cikk (1) bekezdése szerinti követelményeket, és a növényvédő szerről feltételezhető, hogy kielégíti a 4. cikk (1) bekezdése b)–f) pontjában leírt követelményeket.

[...].”

2. Az 1610/96 rendelet

6. Az 1610/96 rendelet 2. cikke a következőképpen szól:

„Az e rendeletben meghatározott esetekben és feltételekkel tanúsítvány adható minden

olyan termékre, amely szabadalmi oltalom alatt áll valamely tagállam területén, és amely növényvédő szerként a 91/414/EGK irányelv 4. cikke szerint vagy – olyan növényvédő szer esetében, amelynek a forgalomba hozatali engedélye iránti kérelmet azelőtt nyújtották be, hogy a szóban forgó tagállam végrehajtotta volna a 91/414/EGK irányelvet – valamely nemzeti jogszabály ilyen értelmű rendelkezése szerint lefolytatott hatósági engedélyezési eljárást követően hozható forgalomba.”

7. Az 1610/96 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A termékre tanúsítványt kell adni, ha abban a tagállamban, amelyben a 7. cikk szerinti bejelentést benyújtották, a bejelentés napján

a) a termék hatályos alapszabadalom oltalma alatt áll;

b) a termék növényvédő szerként történő forgalomba hozatalát engedélyezték a 91/414/EGK irányelv 4. cikke vagy annak megfelelő nemzeti jogszabály alapján;

- c) a termékre még nem adtak tanúsítványt; (2) Ha a termék forgalomba hozatalát az alapszabadalom megadása előtt engedélyezik, a tanúsítvány iránti bejelentést – az (1) bekezdéstől eltérően – a szabadalom megadását követő hat hónapon belül kell benyújtani.”
- d) a b) pontban említett engedély a termék növényvédő szerként történő forgalomba hozatalára vonatkozó első engedély.”

8. Az 1610/96 rendelet 4. cikkének szerint az alapszabadalom által biztosított oltalom keretein belül a tanúsítvány révén nyújtott oltalom csak a forgalomba hozatali engedély szerinti termékre, illetve a termék növényvédő szerként történő olyan alkalmazásaira terjed ki, amelyeket a tanúsítvány megszünése előtt engedélyeztek. Az 5. cikk szerint a tanúsítvány – a 4. cikk rendelkezéseit figyelembe véve – az alapszabadalommal azonos jogokat biztosít, azonos kötelezettségekkel és korlátokkal.

9. Az 1610/96 rendelet 7. cikke a kiegészítő oltalmi tanúsítvány iránti bejelentést a következőképpen szabályozza:

10. Az 1610/96 rendelet 9. cikkének (1) bekezdése szerint a tanúsítvány iránti bejelentést az abban a tagállamban működő, hatáskörrel rendelkező iparjogvédelmi hatósághoz kell benyújtani, ahol vagy amelynek a nevében az alapszabadalmat megadták, és ahol a termék – 3. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett – forgalomba hozatali engedélyét kiadták, kivéve, ha a tagállam más hatóságot jelöl ki erre a feladatra.

11. Az 1610/96 rendelet 10. cikke a következőképpen szól:

„(1) A tanúsítvány iránti bejelentést a termék növényvédő szerként történő – a 3. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett – forgalomba hozatali engedélye kiadásának napját követő hat hónapon belül kell benyújtani.

„(1) Ha a tanúsítvány iránti bejelentés és az abban szereplő termék megfelel az e rendeletben előírt feltételeknek, a 9. cikk (1) bekezdésében említett hatóság a tanúsítványt kiadja.

(2) A 9. cikk (1) bekezdésében említett hatóság – a (3) bekezdésben foglaltaktól függetlenül – a tanúsítvány iránti bejelentést elutasítja, ha a bejelentés vagy az abban szereplő termék nem felel meg az e rendeletben előírt feltételeknek.

[...]

12. A kiegészítő oltalmi tanúsítvány időtartamát az 1610/96 rendelet 13. cikke a következőképpen szabályozza:

„(1) A tanúsítvány időtartama az alapszabádalom jogszabályban meghatározott oltalmi idejének lejártakor kezdődik, és az alapszabádalom iránti bejelentés benyújtásának napja és a termék Közösségen belüli forgalomba hozatalára vonatkozó első engedély keltezésének napja között eltelt időszak öt évvel csökkentett időtartamával megegyező ideig tart.

(2) A tanúsítvány időtartama mindazonáltal – az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően – nem haladhatja meg a kezdő időponttól számított öt évet.

(3) A tanúsítvány időtartamának meghatározásakor az első ideiglenes forgalomba hozatali engedély csak akkor vehető figyelembe, ha az közvetlenül megelőzi az ugyanarra a termékre adott végleges engedélyt.”

13. Az 1610/96 rendelet 15. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint a tanúsítvány érvénytelen, ha azt a 3. cikkben foglaltak alapján nem adhatták volna ki. A rendelet 15. cikkének (2) bekezdése szerint a tanúsítvány érvénytelenségének megállapítását a nemzeti jog alapján bárki kérheti – kérelem vagy kereset alapján – a szóban forgó alapszabádalom megsemmisítéséért felelős szervtől.

B – A nemzeti jog

14. A növények védelméről szóló törvény (PflSchG)⁵ 15. §-a szabályozza a növényvédő szerek Bundesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit (Szövetségi Fogyasztóvédelmi és Élelmiszerbiztonsági Hivatal) által a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti feltételeknek megfelelően történő engedélyezését.

5 – A növények védelméről szóló 1986. szeptember 15-i törvény, az 1998. május 14-én kihirdetett változatában (BGBl. I., 971., 1527., 3512 o.), legutóbb a 2009. július 29-i törvény (BGBl. I., 2542. o.) 13. cikke módosította.

15. A PflSchG 15c. §-a szabályozza a növényvédőszer Bundesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit által a 91/414 irányelv 8. cikke szerinti feltételeknek megfelelően történő ideiglenes engedélyezését.

alperese kérelmezte továbbá a jodoszulfuron hatóanyagot tartalmazó „Husar” növényvédőszer határozott időre történő engedélyezését a PflSchG 15c. §-a alapján.

III – A tényállás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

16. Az alapeljárás alperese az Európai Szabadalmi Hivatalnál 1992. február 12-én bejelentett és 1998. november 11-én többek között a Németországi Szövetségi Köztársaság területére is kiterjedően kiadott 0 574 418. sz., „Arylsulfonylkarbamidok, azok előállításának módja és herbicidként valamint növekedésszabályozóként történő alkalmazása” (nem hivatalos fordítás) elnevezésű európai szabadalom (alapszabadalom) jogosultja. Az alapszabadalom tartalmaz többek között egy kémiai kötést, amelynek közhasználatú neve a jodoszulfuron. A jodoszulfuron herbicid hatású.

18. 1999. május 31-i határozatával⁶ a Bizottság megállapította, hogy a 91/414 irányelv 6. cikkének (2) bekezdése szerint benyújtott dosszié hiánytalan és alapvetően megfelel az irányelv II. és III. melléklete által az adatok tekintetében támasztott követelményeknek. Ezt követően a Biologische Bundesanstalt für Land- und Forstwirtschaft 2000. március 9-én érvényes engedélyt (engedélyszám: 4727-00) adott ki 2003. március 8-ig a „Husar” növényvédőszerre a PflSchG 15c. §-a alapján.

19. 2003. május 21-i határozatával⁷ a Bizottság megállapította, hogy a dossziének a jodoszulfuron-metil-nátrium hatóanyag 91/414 irányelv I. mellékletébe

6 – A ZA 1296-nak (mezotrión), a jodoszulfuron-metil-nátriumnak (AEF 115008), a sziltiofámnak (MON-65500) és a Gliocladium catenulatum-nak a növényvédőszer forgalomba hozataláról szóló 91/414/EKG tanácsi irányelv I. mellékletébe történő lehetséges felvétele céljából részletes vizsgálatra benyújtott dokumentációk teljességének elvi elismeréséről szóló 1999. május 31-i bizottsági határozat (HL L 148., 44. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 25. kötet, 298. o.).

7 – A jodoszulfuron-metil-nátrium, az indoxakarb, az S-metolaktól, a Spodoptera exigua sejtmag-polihedrózis-vírus, a tepraloxidim és a dimeténamid-P új hatóanyagok ideiglenes engedélyeinek a tagállamok által történő meghosszabbításának engedélyezéséről szóló, 2003. május 21-i, 2003/370/EK bizottsági határozat (HL L 127., 58. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 38. kötet, 574. o.).

történő felvételére irányuló eljárás keretében történő vizsgálata még folyamatban van. Mivel közvetlen aggodalomra nem volt ok, a tagállamok felhatalmazást kaptak arra, hogy a jodoszulfuron-metil-nátrium hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerek ideiglenes engedélyét 24 hónappal meghosszabbítsák. Az alapeljárás alperesének kérelmére a 2000. március 9-i határozattal kiadott ideiglenes engedély 2005. május 31-ig meghosszabbításra került.

20. A jodoszulfuron hatóanyagot a 91/414/EGK tanácsi irányelvnek a flurtamon, a flufenacet, a jodoszulfuron, a dimeténamid-p, a pikoxistrobin, a fosztiazát és a sziltiofam hatóanyagként való felvétele céljából történő módosításáról szóló, 2003. szeptember 25-i 2003/84 bizottsági irányelv⁸ vette fel a 91/414 irányelv I. mellékletébe.

21. A 2005. január 13-i határozattal a PflSchG 15. §-a alapján a „Husar” növényvédő szert tíz évre, 2015. december 31-ig engedélyezték.

22. Az alapeljárás alperese már 2000. szeptember 8-án kérelmezte a PflSchG 15c. §-án

alapuló 2000. március 9-i engedély, mint egyúttal a jodoszulfuron hatóanyagnak a Közösségben növényvédő szerként történő forgalomba hozatalára vonatkozó első engedély alapján a jodoszulfuron, annak észterei és sói, beleértve a nem só formájában megjelenő jodoszulfuron-metil tekintetében kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadását a Deutsches Patent- und Markenamtól (Német Szabadalmi és Védjegyhivatal, a továbbiakban: DPMA). A DPMA 2001. október 5-i határozatával részben elutasította az alapeljárás alperesének kérelmét. Az alapeljárás alperese által e határozattal szemben benyújtott jogorvoslati kérelem alapján a kérdést előterjesztő bíróság 2003. július 17-i határozatával kiadta a növényvédő szerre vonatkozó 100 75 026. sz. kiegészítő oltalmi tanúsítványt a „jodoszulfuron, valamint annak C1–C12 alkilészterei és sói, továbbá a jodoszulfuron-metil-nátriumsó” tekintetében 2012. február 13–2015. március 9. közötti időtartamra. Az időtartam számításánál 2000. március 9-ét vették alapul a Közösségen belüli forgalomba hozatalra vonatkozó első engedély időpontjaként.

23. Az alapeljárás felperese a 100 75 026. sz. oltalmi tanúsítvány törlése iránt nyújtott be keresetet. Azzal érvelt, hogy a támadott tanúsítvány az 1610/96 rendelet 15. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint érvénytelen, mert azt a 3. cikk (1) bekezdésének b) pontjában foglaltak alapján nem adhatták volna ki. A tanúsítvány alapjául szolgáló, a PflSchG 15c. §-a szerinti 2000. március 9-én kiadott 4727-00. sz. engedély a 91/414

8 – HL L 247., 20. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 40. kötet, 83. o.

irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes forgalombahozatali engedélynek felel meg, így nem tesz eleget az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti feltételnek.

valamint a Bizottság nyújtottak be észrevételeket. A 2010. április 22-i tárgyaláson az alapeljárás felperesének és alperesének, valamint a Bizottságnak a képviselői vettek részt.

24. Mivel a kérdést előterjesztő bíróságnak kétsége van az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának értelmezését illetően, a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából:

V – A felek érvei

„Az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának alkalmazásában kizárólag a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti forgalombahozatali engedélyről van-e szó, vagy ki lehet adni a tanúsítványt a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti forgalomba hozatali engedély alapján is?”

26. Az alapeljárás felperesének és a Bizottságnak az álláspontja szerint a kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadásának az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján kötelező feltétele, hogy rendelkezésre álljon a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti forgalombahozatali engedély. Az alapeljárás alperese és az Olasz Köztársaság ezzel szemben azon az állásponton van, hogy az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontjában található utalás nem korlátozható a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti végleges engedélyekre, hanem az ezen irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedélyekre is ki kell azt terjeszteni.

IV – A Bíróság előtti eljárás

25. A 2009. április 28-i előzetes döntéshozatalra utaló végzés 2009. június 24-én érkezett meg a Bíróság Hivatalához. Az eljárás írásbeli szakaszában az alapeljárás felperese, az alapeljárás alperese, az Olasz Köztársaság

27. Az *alapeljárás alperese* elsőként az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés kiemelt gazdasági jelentőségét emeli ki. Ezzel kapcsolatban különösen azt hangsúlyozza, hogy a DPMA megváltoztatta a növényvédő

szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványainak kiadásával kapcsolatos gyakorlatát. Mivel a DPMA-nak, valamint a többi tagállam legtöbb hivatalának az eddigi állandó gyakorlata az volt, hogy ezeket az oltalmi tanúsítványokat a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti engedély alapján adták ki, a Németországban és a többi tagállamban növényvédő szerekre kiadott kiegészítő oltalmi tanúsítványok többsége érvénytelen lenne, ha a Bíróság ezt a gyakorlatot a rendelettel ellentétesnek ítélné meg. Az ipart érő kár roppant nagy és helyrehozhatatlan lenne, mivel azokban az esetekben, amelyekben időközben már rendelkezésre állnak a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti engedélyek, az 1610/96 rendelet 7. cikke szerinti bejelentési határidő már letelt, így végeredményben nem lehetne új oltalmi tanúsítvány iránti kérelmet benyújtani.

28. Az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának kizárólag a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti engedélyekre történő korlátozása azonban nem csak a múltra nézve, hanem a jövőre nézve is olyan eredményre vezetne a gyakorlatban, amely ellentétes a rendelet deklarált céljával. Például azért is, mert az engedélyezési eljárás a 91/414 irányelv 4. cikke szerint olyan sokáig tarthatna, hogy az alapszabadalom lejárhat, mielőtt rendelkezésre állna a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti engedély. Ennek során az engedélyezési eljárás időtartamának nagy része nem a kérelmező érdekkörében felmerülő okból

telik el. A lejárt alapszabadalom jogosultjának éppen ezen különösen hosszú engedélyezési eljárás miatt már – ráadásul neki fel nem róható okból – nem lenne lehetősége oltalmi tanúsítvány megszerzésére.

29. Az alapeljárás alperesének álláspontja szerint az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának szó szerinti jelentése kiterjeszhető a 91/414 irányelv 8. cikke szerinti engedélyekre. Ez az értelmezés megfelel az 1610/96 rendelet céljának. Végeredményben ugyanis a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti engedélyek és az irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti engedélyek egyenértékűek. Érdemét tekintve a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti engedély esetében az irányelv 4. cikke szerinti engedélyről van szó.

30. Az alapeljárás alperese kiemeli továbbá, hogy az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint az oltalmi tanúsítvány kiadásához elegendő a megfelelő nemzeti jogszabály alapján történő engedélyezés. Ha már egy növényvédő szerre vonatkozó ilyen forgalombahozatali engedély – amelynek

kiadása iránt a kérelmet a 91/414 irányelv átültetését megelőzően nyújtották be – elegendő az oltalmi tanúsítvány kiadásához, akkor mindenképpen elegendő a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti engedély iránti kérelem átültetést követően történő benyújtása.

32. Az *olasz kormány* hangsúlyozza, hogy a kiegészítő oltalmi tanúsítvány az 1610/96 rendelet értelmében a szabadalom jogosultjának tényleges védelmet hivatott biztosítani, amely túlmegy a szabadalom által önmagában nyújtott védelmen. Ezen túlmenően az ilyen tanúsítvány kiadása az 1610/96 rendelet nyolcadik preambulumbekzdése értelmében a környezetvédelem szempontjából kedvező intézkedésnek tekinthető. Mivel a környezetvédelem az EK 2. cikk értelmében kiemelt célnak minősül, az oltalmi tanúsítvány kiadásának feltételei a kérelmezőre nézve nem kezelhetők túlzottan megszorítóan vagy hátrányosan.

31. Az alapeljárás alperese végül kitér az 1610/96 rendelet 13. cikkének (3) bekezdésére. E rendelkezés értelmében a tanúsítvány időtartamának meghatározásakor az első ideiglenes forgalombahozatali engedély csak akkor vehető figyelembe, ha az közvetlenül megelőzi az ugyanarra a termékre adott végleges engedélyt. Az alapeljárás alperesének álláspontja szerint az 1610/96 rendelet 13. cikkének (3) bekezdése szerinti „ideiglenes engedély” alatt mind a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedélyeket, mind az ezen irányelv 8. cikkének (4) bekezdése szerinti „rendkívüli engedélyeket” érteni kell. Az 1610/96 rendelet 13. cikkének (3) bekezdésében rögzített szabályt az indokolja, hogy a 91/414 irányelv 8. cikkének (4) bekezdése szerinti rendkívüli engedélyek elvben nem kapcsolódnak közvetlenül az ezen irányelv 4. cikke vagy 8. cikkének (1) bekezdése szerinti engedélyekhez.

33. Az *olasz kormány* rendszertani szempontból kiemeli, hogy a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti első ideiglenes engedélyt az 1610/96 rendelet 13. cikke értelmében figyelembe kell venni az oltalmi tanúsítvány időtartamának a számításánál. Erre tekintettel rendszerbeli ellentmondáshoz vezetne, ha az ideiglenes engedély nem szolgálhatna az oltalmi tanúsítvány kiadásának alapjául. Ezen túlmenően a kiegészítő oltalmi tanúsítvány által biztosított védelem nem lenne hatékony, ha azt már nem az első üzleti piaci értékesítéstől kezdődően biztosítanák, hanem csak a végleges engedély kiadásának későbbi időpontjától kezdődően. Az utóbbi esetben emellett fennállna annak a

veszélye is, hogy az alapszabadalom megszűnik az engedélyezési eljárás tartama alatt.

szabadalom jogosultja csak valamivel később, nevezetesen a végleges engedéllyel igényelhet tanúsítványt. A tanúsítvány időtartamát ez nem befolyásolja.

34. Az *alapeljárás felperesének* álláspontja szerint már az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának egyértelmű megfogalmazása is a kiegészítő oltalmi tanúsítványnak a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedély alapján történő kiadása ellen szól. Ilyen ideiglenes engedélyt az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja egyáltalán nem is említ. Ezen túlmenően ilyen ideiglenes engedélyt nem lehet sem a „4. cikk alapján történő engedélyezésként”, sem „annak megfelelő nemzeti jogszabály alapján történő engedélyezésként” értelmezni.

35. Az 1610/96 rendelet rendszeréből szintén az következik, hogy a kiegészítő oltalmi tanúsítványokat csak a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti végleges engedélyek alapján lehet kiadni. Az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának ezen értelmezése nem ellentétes e rendelet szabályozási céljával. Az elsődleges cél az engedélyezési eljárás hosszú tartama miatt eltelt időszak kiegyenlítése annak érdekében, hogy lehetővé tegye a szabadalom jogosultjának a növényvédő szerrel kapcsolatos kutatásba és fejlesztésbe eszközölt befektetések megtérülését. E szabályozási célt azonban nem befolyásolja az, hogy a

36. A *Bizottság* álláspontja szerint is úgy kell értelmezni az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontját, hogy a növényvédő szer 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti forgalombahozatali engedélye nem szolgálhat alapul a kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadásához.

37. Ezen értelmezés mellett szól először az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának megfogalmazása. Ezt az értelmezést rendszertani szempontból megerősíti az, hogy a 13. cikk (3) bekezdése az egyetlen ezen rendelet szabályai közül, amely az „ideiglenes” és a „végleges” kifejezéseket használja a forgalomba hozatal engedélyezése kapcsán. Az ideiglenes forgalombahozatali engedélyt ebben az összefüggésben egyedül a tanúsítvány időtartamának kiszámításakor kell figyelembe venni.

38. A *Bizottság* álláspontja szerint az ő értelmezése jobban megfelel a jogbiztonság

követelményének, mint az azzal ellentétes értelmezés. Nyilvánvaló, hogy az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának az e rendelkezés szövegén túlmutató értelmezése további ebből eredő problémákat vetne fel, amiket a jogbiztonság érdekében el kell kerülni.

esetben, ha a Bíróság jelen eljárásban arra az eredményre jutna, hogy a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes forgalombahozatali engedély alapján nem adható ki a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványa.

39. Végül nem ismerhető fel a szabadsalom jogosultja jogos érdekeinek a sérelme azon értelmezés esetén sem, amely szerint az oltalmi tanúsítvány csak a 91/414 irányelv szerinti végleges, és nem az ideiglenes forgalombahozatali engedély alapján lenne kiadható. Az alapeljárásban tárgyalt azon kockázat, hogy a végleges forgalombahozatali engedély kiadására csak az alapszabadsalom védelmi idejének leteltét követően kerül sor, csupán hipotetikus lehetőség. Ha a forgalombahozatali engedély iránti kérelem benyújtására az alapszabadsalom kiadását követő rövid időn belül sor kerül, akkor e kockázat bekövetkezése különösen valószínűtlen.

40. Felhívásra az alapeljárásban részt vevő felek valamint a Bizottság abban a kérdésben foglaltak állást a tárgyaláson, hogy az előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélet időbeli hatályát szükséges-e az ítélethozatalt követő időre korlátozni abban az

41. Az alapeljárás alperesének álláspontja szerint az ilyen tartalommal meghozott ítélet hatályának időbeli korlátozása a múltra nézve alapvetően biztosítaná a jogbiztonságot. A jövőre nézve azonban megmaradna a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti engedélyezési eljárás hosszú időtartamának problémája. A Bizottság ezzel szemben – e tekintetben az alapeljárás felperese által támogatva – nem tartja szükségesnek az ilyen tartalommal meghozott ítélet *ex nunc* hatályának megállapítását. A Bizottság álláspontja szerint az ilyen ítéletnek a már kiadott kiegészítő oltalmi tanúsítványokra gyakorolt jogkövetkezményeit csak akkor kell vizsgálni, ha a jövőbeni eljárásokban azok érvénytelenségének megállapítása iránt az 1610/96 rendelet 15. cikke alapján kérelmet nyújtanak be. Az uniós jogrend részét képező jogbiztonság és bizalomvédelem általános elvének figyelembevételével az ilyen jövőbeni eljárásokban azt kellene megvizsgálni, hogy az 1610/96 rendelet 15. cikke által előírt érvénytelenségi szankció alkalmazása mellőzendő-e a 3. cikk (1) bekezdése b) pontjának jelen előzetes döntéshozatali eljárásban meghozandó ítélet kihirdetését megelőzően történő megsértése esetén.

VI – A jogi értékelés

A – A 91/414 irányelv és az 1610/96 rendelet szabályai, és azok kapcsolódása

42. A jelen eljárásban megválaszolandó fő kérdés az, hogy az 1610/96 rendelet szerinti kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadható-e már a növényvédő szer 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes forgalombahozatali engedély kiadásától kezdődően, vagy az csak az ezen irányelv 4. cikke szerinti végleges forgalombahozatali engedély kiadását követően kérelmezhető és adható ki.

43. Mivel a választ ezekre a kérdésekre a 91/414 irányelv és az 1610/96 rendelet szabályai együttesen adják meg, először röviden az ezen irányelvben és az e rendeletben található szabályokkal és azok kapcsolódásával fogok foglalkozni. E megállapítások alapján végül az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést fogom elemezni és megválaszolni. Végül az általam javasolt válasz gazdasági hatásai-val foglalkozom, és ennek során azt a kérdést vizsgálom, hogy szükséges-e korlátozni az előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélet időbeli hatályát.

1. A növényvédő szerek 91/414 irányelv szerinti forgalombahozatali engedélye

44. A 91/414 irányelv célja a növényvédő szerek forgalombahozatali engedélyének⁹ a kiadására vonatkozó tagállami szabályok harmonizálása. A harmonizált szabályok célja elsősorban magas szintű védelmet kell biztosítaniuk az emberek és állatok egészségének és a környezet védelmének.¹⁰ Mindezek alapján a növényvédő szerek 91/414 irányelv szerinti forgalombahozatali engedélyét általában azokra a növényvédő szerekre kell korlátozni, amelyek bizonyos, toxikológiai és ökotoxikológiai tulajdonságaik alapján az uniós jogban meghatározott hatóanyagokat tartalmaznak.¹¹

9 – A 91/414 irányelv német nyelvű változata a „Genehmigung” (engedély) kifejezést nem használja, hanem rendszeresen a „Zulassung” (engedély) kifejezést említi a növényvédő szerekkel kapcsolatban. Ezen irányelv 2. cikkének 11. pontja a „növényvédő szer engedélyezését” („Zulassung eines Pflanzenschutzmittels”) úgy határozza meg, hogy az egy „közigazgatási aktus, amely által valamely tagállam illetékes hatósága, a kérelmező által benyújtott kérelemre, területén vagy annak egy részén engedélyezi egy növényvédő szer forgalomba hozatalát” („Verwaltungsakt, mit dem die zuständige Behörde eines Mitgliedstaats auf Antrag eines Antragstellers das Inverkehrbringen eines Pflanzenschutzmittels in seinem Gebiet oder einem Teil desselben zulässt”). Az 1610/96 rendelet német nyelvű változata a 91/414 irányelv szerinti forgalomba hozatalra vonatkozó „Zulassung” (engedély) helyett a „Genehmigung” (engedély) szót használja. Mindezek alapján a továbbiakban a „Genehmigung” (engedély) kifejezést fogom használni mind a 91/414 irányelvre történő hivatkozás, mind az 1610/96 rendeletre történő hivatkozás során.

10 – Lásd a 91/414 irányelv kilencedik preambulumbekzdését, amely szerint ezenfelül a növénytermesztés fejlesztésével szemben ebben az összefüggésben elsőbbséget kell biztosítani az emberek és állatok egészségének és a környezet védelmének.

11 – Lásd a 91/414 irányelv tizenegyedik preambulumbekzdését.

45. Ebből a célból a 91/414 irányelv előírja azon megengedett hatóanyagok uniós jogi listájának elkészítését, amelyeket a növényvédő szerek tartalmazhatnak. Ez a lista a 91/414 irányelv I. melléklete, és azt rendszeres időközönként aktualizálják. A hatóanyagoknak az I. mellékletbe történő felvételére irányuló eljárást ezen irányelv 5. és 6. cikke szabályozza. Egy hatóanyagnak a 91/414 irányelv I. mellékletébe történő felvétele egy kezdeti, 10 évet meg nem haladó időszakra történik,¹² de az kérelemre egy vagy több alkalommal, 10 évet meg nem haladó időtartamra megújítható. Az ilyen felvétel bármikor felülvizsgálható.¹³

46. Annak biztosítása érdekében, hogy csak az I. mellékletben felsorolt hatóanyaggal rendelkező növényvédő szerek kerülhessenek a piacra, a 91/414 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja előírja azt az alapvető szabályt, hogy növényvédő szerek az egyes tagállamokban csak akkor engedélyezhetők, ha a szerben lévő hatóanyagok az I. mellékletben szerepelnek, és teljesül minden, ott előírt követelmény. Emellett teljesülniük kell a 4. cikk (1) bekezdésének b)–f) pontjában a szóban forgó növényvédő szer hatékonyságával és biztonságosságával szemben támasztott követelményeknek.

47. Mivel egy hatóanyagnak az I. mellékletbe történő felvételére irányuló eljárás több évig tarthat, a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése olyan eltérést engedő szabályozást ír elő, amely alapján a tagállamok három évet meg nem haladó átmeneti időszakra engedélyezhetik az olyan hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerek forgalomba hozatalát, amely hatóanyag az I. mellékletben nem szerepel, és az irányelv bejelentését két évvel követően még nincs forgalomban. Az ilyen ideiglenes engedélyezésnek azonban az a feltétele, hogy az érdekelt fél kérelmet terjesszen elő a hatóanyagunk az I. mellékletbe történő felvételére, és az uniós jogi követelményeknek megfelelő dossziét nyújtson be, és az érintett tagállam arra a következtetésre jusson, hogy a hatóanyag és a növényvédő szer várhatóan kielégíti a vele szemben az 5. cikk (1) bekezdésében és a 4. cikk (1) bekezdésének b)–f) pontjában meghatározott feltételeket. Ha a hároméves időszak leteltékor még nem hoztak határozatot a hatóanyagunk az I. mellékletbe való felvételéről, akkor a 8. cikk (1) bekezdésének negyedik albekezdése alapján további időszakt lehet engedélyezni.

48. A hatóanyagunk a 91/414 irányelv I. mellékletébe történő felvételéig történő ezen ideiglenes engedélyezés mellett a 8. cikk (4) bekezdése előírja az úgynevezett rendkívüli engedély lehetőségét. E rendelkezés szerint különleges körülmények között egy tagállam 120 napot meg nem haladó időszakra engedélyezheti olyan növényvédő szer korlátozott és ellenőrzött alkalmazását, amelynek

12 – Lásd a 91/414 irányelv 5. cikkének (1) bekezdését.

13 – Lásd a 91/414 irányelv 5. cikkének (5) bekezdését.

hatóanyaga nem szerepel az I. mellékletben és amely nem felel meg a hatékonysággal és biztonságossággal szemben a 4. cikk (1) bekezdésének b)–f) pontjában támasztott követelményeknek, ha ez az intézkedés előre nem látott, más módon el nem hárítható veszély miatt szükséges.

2. Az 1610/96 rendelet szerinti kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadása

49. Az 1610/96 rendelettel bevezetett, növényvédő szerekre vonatkozó kiegészítő oltalmi tanúsítvány célja lényegében a szabadalmi oltalom időtartamának meghosszabbítása a növényvédő szerekben alkalmazott hatóanyagok tekintetében.

50. A szabadalmi oltalom általános időtartama 20 év, amelyet a találmány bejelentésének napjától kell számítani. Ha a növényvédő szerre vonatkozó, 91/414 irányelv szerinti forgalombahozatali engedély kiadására csak a szabadalmi bejelentést követően kerül sor, a növényvédő szer gyártója gazdaságilag nem

tudja hasznosítani a szabadalmi oltalom alatt álló hatóanyaggal kapcsolatos kizárólagos jogait a szabadalmi bejelentés és a növényvédő szer forgalombahozatali engedélyének kiadása közötti időszakban. Mivel ezáltal a jogalkotó álláspontja szerint a tényleges szabadalmi oltalom időtartama úgy lecsökken, hogy az nem elegendő a kutatásra fordított befektetés megtérüléséhez és a magas színvonalú kutatás fenntartásához szükséges erőforrások előteremtéséhez,¹⁴ az 1610/96 rendelet biztosítja e gyártónak azt a lehetőséget, hogy kiegészítő oltalmi tanúsítvány kérelmezésével meghosszabbítsa kizárólagos jogait összesen legfeljebb attól az időponttól számított tizenöt év elteltéig, amikor először engedélyezték az adott növényvédő szer forgalomba hozatalát az Unióban.¹⁵

51. Mindezek alapján a 2. cikk az 1610/96 rendelet hatályát két fő ismertetőjegy alapján határozza meg, nevezetesen, hogy olyan (1) szabadalmi oltalom alatt álló termékről legyen szó, amely (2) növényvédő szerként történő forgalomba hozatala előtt a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti hatósági engedélyezési eljárás tárgya volt. Olyan növényvédő szer esetében, amelynek a forgalombahozatali engedélye iránti kérelmet azelőtt nyújtották

14 – Lásd az 1610/96 rendelet ötödik preambulumbekendését.

15 – Lásd az 1610/96 rendelet tizenegyedik preambulumbekendését.

be, hogy a szóban forgó tagállam végrehajtott volna a 91/414/EGK irányelvet, az 1610/96 rendelet hatálya akkor nyílik meg a 2. cikk szerint, ha a szabadalmi oltalom alatt álló termék a 91/414 irányelv 4. cikkével egyenértékű tagállami hatósági eljárás tárgya volt.

3. Az 1610/96 rendelet kapcsolódása a 91/414 irányelvhez

52. Az 1610/96 rendelet 2. cikkében meghatározott, a rendelet hatályának megnyílásához szükséges fő ismertetőjegyeket a 3. cikk átveszi a kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadásának feltételeiként. A 3. cikk (1) bekezdése értelmében ugyanis az oltalmi tanúsítványt akkor adják ki, ha abban a tagállamban, amelyben a bejelentést benyújtották, a bejelentés napján a termék hatályos alapszabadalom oltalma alatt áll (a) pont) és a termék növényvédő szerként történő forgalomba hozatalát engedélyezték a 91/414/EGK irányelv 4. cikke vagy annak megfelelő nemzeti jogszabály alapján (b) pont). Az oltalmi tanúsítvány további feltételeként határozza meg ez a rendelkezés, hogy a termékre még nem adtak tanúsítványt (c) pont) és, hogy a b) pontban említett engedély a termék növényvédő szerként történő forgalomba hozatalára vonatkozó első engedély (d) pont).

53. A fent kifejtettekből következik, hogy az 1610/96 rendelet a növényvédő szerként felhasznált termékre vonatkozó szabadalom jogosultjának kíván további határidőt biztosítani e termék kizárólagos gazdasági hasznosítására vonatkozóan. A szabadalmazott hatóanyagú növényvédő szer gyártója ilyen előnyben részesítésének gazdasági háttérét az a megfontolás képezi, hogy a növényvédő szerben alkalmazott hatóanyagra vonatkozó sikeres szabadalmi bejelentést követően fennáll ugyan a szabadalmi oltalom, azt azonban gazdaságilag hasznosítani nem lehet, amíg nem áll rendelkezésre a növényvédő szer 91/414 irányelv szerinti forgalombahozatali engedélye. Mivel az engedély iránti kérelem elbírálása sokáig tarthat, fennáll a veszélye annak, hogy a tényleges szabadalmi oltalom nagyon rövid időre korlátozódik. Ezt a veszélyt hivatott megelőzni a növényvédő szer kiegészítő oltalmi tanúsítványa.

54. Mindezek alapján az 1610/96 rendelet tárgyi hatályát a 91/414 irányelvben

szabályozott növényvédő szerekre vonatkozó forgalombahozatali engedélyre történő utalással határozták meg. Amennyiben olyan növényvédő szerről van szó, amelyre vonatkozóan a 91/414 irányelv átültetését követően az érintett tagállamban a forgalomba hozatal iránti kérelmet benyújtották, az 1610/96 rendelet hatálya megnyílik, ha a növényvédő szerben használt hatóanyag alapszabadalom oltalma alatt áll, és ebben a tagállamban rendelkezésre áll a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti forgalombahozatali engedély a növényvédő szer tekintetében.

B – A 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes forgalombahozatali engedély alapján nem adható ki a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványa

55. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéssel a kérdést előterjesztő bíróság azt szeretné megtudni, hogy kérelmezhető-e és kiadható-e a növényvédő szerre vonatkozó, az 1610/96 rendelet szerinti kiegészítő oltalmi tanúsítvány a növényvédő szerre vonatkozó, a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes forgalombahozatali engedély alapján.

56. Véleményem szerint erre a kérdésre nemleges választ kell adni.

57. Az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának egyértelmű megfogalmazása alapján kiegészítő oltalmi tanúsítvány csak akkor adható ki, ha abban a tagállamban, amelyben a tanúsítvány iránti bejelentést benyújtották, a bejelentés napján a termék növényvédő szerként történő forgalomba hozatalát engedélyezték a 91/414/EGK irányelv 4. cikke vagy annak megfelelő nemzeti jogszabály alapján. Az 1610/96 rendelet 2. cikkéből az következik, hogy a megfelelő nemzeti jogszabály alapján történő engedélyezés csak arra az esetre vonatkozik, ha a forgalombahozatali engedély iránti kérelmet a 91/414 irányelvnek a szóban forgó tagállamban történő átültetését megelőzően nyújtották be.

58. Megfogalmazása szerint tehát az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja nem engedélyezi kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadását a növényvédő szerre vonatkozó, 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes forgalombahozatali engedély alapján.

59. Az alapeljárás alperesének és az olasz kormánynak az álláspontja szerint az 1610/96

rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontját annak világos megfogalmazása ellenére rendszertani és teleologikus értelmezés keretében úgy kell átértelmezni, hogy a kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadható a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes forgalombahozatali engedély alapján is.

rendelet hatálya csak akkor nyílik meg, ha rendelkezésre áll a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti forgalombahozatali engedély, természetesen azzal a feltétellel, hogy az engedély iránti kérelmet a 91/414 irányelv átültetését követően nyújtották be.¹⁷ Ezáltal a tanúsítvány 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedély, illetve az irányelv 8. cikkének (4) bekezdése szerinti rendkívüli engedély alapján történő kiadásának lehetősége már az 1610/96 rendelet hatályának szintjén kizárt.

60. Nem tudok felfedezni olyan rendszertani vagy teleologikus kapcsolódási pontot, amely ilyen értelmezést lehetővé tenne vagy igazolna.

61. Rendszertani szempontból ki kell emelni, hogy a 91/414 irányelv a növényvédő szerek forgalombahozatali engedélyének három különböző kategóriáját különbözteti meg,¹⁶ nevezetesen a 4. cikk szerinti végleges engedélyt, a 8. cikk (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedélyt és a 8. cikk (4) bekezdése szerinti rendkívüli engedélyt. Az 1610/96 rendelet az engedélyek különböző kategóriái közötti e különbségtételt következetesen és teljesen világosan alkalmazza.

63. A kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadása feltételeinek meghatározása keretében az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja szintén kifejezetten a 91/414 irányelv 4. cikkére utal. Ugyanez vonatkozik az 1610/96 rendelet 7. cikkére, amely szerint a kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadása iránti kérelmet hat hónapos határidőn belül kell benyújtani, amely határidőt a 3. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti forgalombahozatali engedély kiadásának napjától kell számítani, amennyiben az alapszabadalom megadására eddig az időpontig már sor került.

62. Már a hatály szintjén *ratione materiae* rögzíti az 1610/96 rendelet 2. cikke, hogy a

64. Az egyetlen összefüggés, amelyben az 1610/96 rendelet tartalmilag hivatkozik a

16 – Lásd a jelen főtanácsnoki indítvány 46. és azt követő pontjait.

17 – Lásd a jelen főtanácsnoki indítvány 51. pontját.

91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedélyre, az oltalmi tanúsítvány időtartamának meghatározása.

65. Az 1610/96 rendelet 13. cikkének (1) bekezdése szerint a tanúsítvány időtartama az alapszabadalom jogszabályban meghatározott oltalmi idejének lejártakor kezdődik, és az alapszabadalom iránti bejelentés benyújtásának napja és a termék Unión belüli forgalomba hozatalára vonatkozó első engedély keltezésének napja között eltelt időszak öt évvel csökkentett időtartamával megegyező ideig tart. E cikk (2) bekezdése szerint a tanúsítvány időtartama nem haladhatja meg a kezdő időponttól számított öt évet. Végül e cikk (3) bekezdése rögzíti, hogy a tanúsítvány időtartamának meghatározásakor az első ideiglenes forgalomba hozatali engedély csak akkor vehető figyelembe, ha az közvetlenül megelőzi az ugyanarra a termékre adott végleges engedélyt.

66. Az 1610/96 rendelet 13. cikkének szabályozási céljának figyelembevételével a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedélyre történő hivatkozás semmi esetre sem hozható fel érvként a mellett, hogy az ilyen ideiglenes engedély fennállása önmagában elegendő ahhoz, hogy megnyíljon az

1610/96 rendelet hatálya. Sokkal inkább az tűnik ki a preambulumbekkezdésekből, hogy a kiegészítő oltalmi tanúsítvány a szabadalom jogosultjának az eszközölt befektetések megtérüléséhez időben szükséges kizárólagosság védelmét hivatott biztosítani, anélkül azonban, hogy szem elől tévesztené a többi érintett érdeket.¹⁸ Mindezek alapján az 1610/96 rendelet 13. cikkének (3) bekezdése lényegében azt mondja ki, hogy a tanúsítvány időtartamának meghatározásánál figyelembe kell venni a szabadalom jogosultjának azon megtérülési lehetőségeit is, amelyek a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedély kiadása folytán keletkeztek. A 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedélynek a szabadalom jogosultja által eszközölt befektetések megtérüléséhez szükséges időtartam megállapítása során ily módon történő figyelembevételéből azonban nem lehet következtetéseket levonni az 1610/96 rendelet hatályára vagy az e rendelet 3. cikkének (1) bekezdése által a kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadásával szemben támasztott feltételekre vonatkozóan.

67. Ebben az összefüggésben utalni kell arra is, hogy az 1610/96 rendelet 13. cikke a *Közösségen belüli forgalomba hozatalra* vonatkozó engedélyre utal, míg ugyanezen rendelet 3. cikke a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti, *abban a tagállamban kiadott forgalombahozatali engedélyt* kíván meg,

18 – Lásd az 1610/96 rendelet (5)–(12) preambulumbekkezdését.

amelyben a bejelentést benyújtották. A területi hatály szempontjából az 1610/96 rendelet 3. cikkében és 13. cikkében található utalás a „forgalombahozatali engedélyekre” ebből következően semmi esetre sem azonos tartalmú.¹⁹ E különbségtétel megtalálható például az 1610/96 rendelet 8. cikke (1) bekezdése a) pontjának iv. alpontjában. E rendelkezés szerint ugyanis a tanúsítvány iránti bejelentésnek tartalmaznia kell a termék – 3. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett – első forgalombahozatali engedélyének számát és keltét, továbbá, ha az engedély nem a termék első forgalombahozatali engedélye az Unióban, az első engedély számát és keltét.

kiadásának lehetősége valamely termék forgalomba hozatalát illetően a 91/414 irányelv különlegessége. Mindezek alapján az 1610/96 rendelet 13. cikkének (3) bekezdésének az ilyen ideiglenes engedélyekre való utalása úgyszintén különlegességnek minősül. Következésképpen ezen a ponton eltér az 1610/96 rendelet az 1768/92 rendeletről, amellyel egyébként túlnyomórészt szóról szóra megegyezik.²²

68. Az állandó ítélkezési gyakorlat által megerősített,²⁰ a gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványának bevezetéséről szóló, 1992. június 18-i 1768/92/EGK tanácsi rendeletre²¹ és az 1610/96 rendeletre vonatkozó koherens értelmezés szükségességének figyelembevételével ebben az összefüggésben azt is ki kell emelni, hogy az ideiglenes engedélyek

69. Ha az 1610/96 rendeletet immár úgy kellene értelmezni, hogy a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes forgalombahozatali engedélyt nemcsak a tanúsítvány időtartamának 13. cikk szerinti kiszámítása során lehetne figyelembe

19 – Lásd ehhez a C-127/00. sz. Hässle-ügyben 2003. december 11-én hozott ítélet (EBHT 2003., I-14781. o.) 77. pontját, valamint Stix-Hackl főtanácsnok ezen ügyre vonatkozó 2002. február 26-i indítványának 85. és azt követő pontjait az 1768/92 rendelet szó szerint azonos szövegű 13. cikkének (1) bekezdése tekintetében.

20 – Lásd a C-482/07. sz. AHP Manufacturing ügyben 2009. szeptember 3-án hozott ítélet (EBHT 2009., I-7295. o.) 23. és azt követő pontjait, a C-431/04. sz. Massachusetts Institute of Technology ügyben 2006. május 4-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-4089. o.) 22. és azt követő pontjait és a C-392/97. sz. Farmitalia-ügyben 1999. szeptember 16-án hozott ítélet (EBHT 1999., I-5553. o.) 20. pontját.

21 – HL L 182., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 11. kötet, 200. o..

22 – Lásd ehhez csak Schennen, D., „Auf dem Weg zum Schutzzertifikat für Pflanzenschutzmittel” című művét (*GRUIR Int.* 1996., 102. és azt követő oldalak). Lásd még Galloux, J.-C., „Le certificat complémentaire de protection pour les produits phytopharmaceutiques” (*JCP* 1996. *Ed. E*, 499. o., 1. pont). Az 1610/96 rendelet és az 1768/92 rendelet közötti különbségek általában olyan rendelkezéseken alapulnak, amelyeket az 1768/92 rendelettel kapcsolatos tapasztalatok alapján vettek fel az 1610/96 rendeletbe. Annak érdekében, hogy a két rendelet koherens értelmezését e pontok tekintetében is biztosítsa, az 1610/96 rendelet (17) preambulumbekzdése értelemszerűen kimondja, hogy az 1610/96 rendelet újításai megfelelően irányadók az 1768/92 rendelet értelmezéséhez. E preambulumbekzdés a Tanács egyik javaslatán alapul; lásd a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványának bevezetéséről szóló, 1996. július 23-i 1610/96/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel kialakított 1995. november 27-i, 30/95/EK tanácsi közös álláspon (HL C 353., 36. o.) indokolása 9. pontjának (2) bekezdését. A 30/95 közös álláspon indokolásának 13. pontjában a Tanács mindazonáltal úgyszintén kifejette, hogy az ideiglenes engedélyeknek az 1610/96 rendelet 13. cikke keretében történő figyelembevétele a növényvédő szerek forgalomba hozatalára irányuló eljárás jellegzetessége, és ebből következően az 1768/92 rendelettel fennálló koherencia az időtartam számításának e jellegzetességére nem terjed ki.

venni, hanem a tanúsítvány kiadásának 3. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti feltételeként is, ez végeredményben oda vezetne, hogy megszűnne az 1610/96 rendelet és az 1768/92 rendelet szerkezeti azonossága a hatályra vonatkozó rendelkezéseik és az alkalmazásuk feltételei szintjén. Ez aligha lenne összeegyeztethető az e két rendelet koherens értelmezésének követelményével.

70. Mindezek után arra az eredményre jutottam, hogy az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának rendszertani és teleologikus értelmezése a nyelvtani értelmezést támasztja alá, amely szerint kiegészítő oltalmi tanúsítvány nem adható ki a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes forgalombahozatali engedély alapján.

71. Az alapeljárás alperesének álláspontja szerint az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának ily módon történő értelmezése elfogadhatatlan eredményre vezet. A szabadalom jogosultja – figyelemmel a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti engedélyezési eljárás lehetséges elhúzóására – soha nem lehetne biztos abban, hogy a 4. cikk szerinti engedélyt a szabadalom oltalmi ideje alatt megkapja. Ha ezt az engedélyt csak az alapszabadalom oltalmi idejének leteltét követően kapja meg, akkor már nem kérelmezhetné a tanúsítvány által biztosított védelmet, ami sértené az 1610/96 rendelet célját. Az ebből

eredő szabályozási hiányosságra tekintettel az alapeljárás alperese azt javasolja a Bíróságnak, hogy e hiányosságot az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának *contra legem* értelmezésével szüntesse meg.

72. Véleményem szerint nem létezik az alapeljárás alperese által ismertetett szabályozási hiányosság.

73. Fenti megfontolásaimból kitűnik, hogy a kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadásának az 1610/96 rendelet alapján többek között az a feltétele, hogy a szóban forgó termék a tanúsítvány iránti bejelentés időpontjában hatályos alapszabadalom oltalma alatt álljon,²³ és addig az időpontig a termék növényvédő szerként történő forgalomba hozatalát engedélyezzék a 91/414/EGK irányelv 4. cikke alapján.

74. Mivel a szabadalmi oltalom általános ideje a találmány bejelentésétől számított 20 év, az alapeljárás alperese által előadott szabályozási hiányosság csak abban az esetben

23 – Ezzel szemben nincs jelentősége annak a kérdésnek, hogy a kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadásának időpontjában az alapszabadalom még hatályban van-e; lásd Jones, S. és Cole, G., (szerk.): *CIPA Guide to the Patents Acts*, London, 6. kiadás, 2009., 1214. o.

állna fenn, ha ez a 20 év nem lenne elegendő először a bejelentett szabadalom, valamint a szabadalmazott termék növényvédő szerként történő forgalomba hozatalára vonatkozó, a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti engedély beszerzésére, és ezt követően azok alapján az 1610/96 rendelet szerinti kiegészítő oltalmi tanúsítvány iránti kérelem benyújtására.

bejelentésétől számított 20 év nem lenne elegendő a kiegészítő oltalmi tanúsítvány iránti kérelem benyújtására, az általában az eljárás egy vagy több résztvevőjének hibájára vagy figyelmetlenségére lenne visszavezethető. Amennyiben az eljárás hosszú tartama a kérelmező hibájára vagy figyelmetlenségére visszavezethető, aligha lehet szó szabályozási hiányosságról. De ha az eljárás túlzott tartama a nemzeti hatóságok vagy a Bizottság hibájára vagy figyelmetlenségére visszavezethető, megítélésem szerint akkor sem állna fenn szabályozási hiányosság az 1610/96 rendelet rendszerében. Ilyen esetben sokkal inkább a hatóság nem megfelelő működésével állunk szemben, amely miatt a jóvátételt e hatóságok felelősségének keretében kell biztosítani.

75. A jelen eljárás keretében nem adtak elő olyan információt, amelyekből arra lehetne következtetni, hogy a találmány bejelentésétől számított 20 éves szabadalmi oltalmi idő ne lenne elegendő először a bejelentett szabadalom, valamint a szabadalmazott termék növényvédő szerként történő forgalomba hozatalára vonatkozó, a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti engedély beszerzésére és ezt követően azok alapján az 1610/96 rendelet szerinti kiegészítő oltalmi tanúsítvány iránti kérelem benyújtására.²⁴

76. Továbbá, még ha a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti eljárás kivételesen olyan hosszú ideig is tartana, hogy a találmány szabadalmi

77. Végül hozzá kell még fűzni, hogy az alapeljárás alperese által képviselt azon értelmezés, amely szerint a kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadható a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes forgalombahozatali engedély alapján, az 1610/96 rendelet értelmezésénél számos problémát eredményezne. Ennek fő oka az, hogy az 1610/96 rendelet szövege és rendszerre olyan értelemben került megfogalmazásra és felépítésre, hogy csak a szóban forgó tagállamban kiadott egyetlen, a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti engedély jöhet szóba a kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadásának alapjául.

²⁴ – Ebben az összefüggésben úgyszintén utalni kell az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak a „növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványának bevezetéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról” szóló véleményének 1.3. pontjára (HL C 155., 14. o.). Itt különösen megemlítsékre kerül, hogy a termék forgalombahozatali engedélyének kiadása és a szabadalom oltalmi idejének az Európai Unióban történő letelte közötti időtartam körülbelül kilenc év.

Ha a kiegészítő oltalmi tanúsítvány immár az e tagállamra vonatkozó, 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes forgalombahozatali engedély alapján is kiadható lenne, akkor az 1610/96 rendelet minden olyan rendelkezését, amely közvetlenül vagy közvetve utal a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti forgalombahozatali engedélyre, felül kellene vizsgálni abból a szempontból, hogy az magában foglalja-e az e tagállamra vonatkozó, a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerint kiadott engedélyt is.

a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti engedély, és az irányelv 4. cikke szerinti engedély kiadásától számítva. Ha a szabadalom jogosultjának két hat hónapos határidő állna rendelkezésére, akkor az nem csak az 1610/96 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésével lenne ellentétes, hanem együttesen megszüntetné az e rendelet és a 1768/92 rendelet tanúsítvány bejelentésére vonatkozó szabályainak e a területen fennálló koherenciáját.²⁵ Ha ezzel szemben csak egy hat hónapos határidő állna rendelkezésre, akkor a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti forgalombahozatali engedély kiadásától számított „első” hat hónapos határidő leteltét követően a tanúsítvány iránti bejelentés értelemszerűen ki lenne zárva, ami megint csak ellentétes lenne a szabályozás rendszerével és az a szabadalom azon jogosultjainak az érdekeibe történő súlyos beavatkozásnak minősülne, akik a bejelentésükkel a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti kiadásáig vártak volna a bejelentéssel.

78. Példaértékű ebből a szempontból az 1610/96 rendelet 7. cikke, amely hat hónapos határidőt állapít meg a tanúsítvány iránti bejelentésre. Ha sor került az alapszabadalom kiadása után a forgalombahozatali engedély kiadására, akkor e hat hónapos határidő a 7. cikk (1) bekezdése szerint a termék 3. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett forgalombahozatali engedély kiadásának napján kezdődik. Ha immár a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedély is az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti forgalombahozatali engedélynek minősülne, akkor szükségszerűen felmerülne a kérdés, hogy az alapszabadalom jogosultjának két hat hónapos határidő áll-e rendelkezésére a tanúsítvány iránti bejelentésre, nevezetesen

79. Hasonló probléma merülne fel az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése d) pontjának

25 – Ehhez a koherenciához lásd Schennen, D., fenti 22. lábjegyzetben hivatkozott művét (108. o.), aki kiemeli, hogy a tanúsítvány iránti bejelentésre és a tanúsítvány kiadására irányuló 1610/96 rendelet szerinti eljárás nem különbözik az 1768/92 rendelet szabályozásától.

értelmezése során is. E rendelkezés értelmében a kiegészítő oltalmi tanúsítványt csak akkor lehet kiadni, ha a b) pontban említett engedély a termék növényvédő szerként történő forgalomba hozatalára vonatkozó első engedély.²⁶ Ha immár a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedély is az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti engedélynek minősülne, akkor ez azt jelentené, hogy az ugyanazon termék forgalomba hozatalára vonatkozó, ezen irányelv 4. cikke szerinti engedélyt „második” engedélyként kellene értékelni, mivel korábban már kiadtak egy ideiglenes engedélyt. Ha az alapszabadalom jogosultja a kiegészítő oltalmi tanúsítvány iránti kérelmet ebben az esetben nem nyújtaná be már az ideiglenes forgalombahozatali engedély kézhezvételét követően, akkor az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének d) pontja alapvetően kizárná, hogy ilyen kérelmet nyújtson be a végleges engedély kézhezvételét követően. Itt is a szabályozás rendszerével ellentétes lenne az eredmény, és a szabadalom azon jogosultjainak érdekeibe történő súlyos beavatkozás

valósulna meg, akik a kiegészítő oltalmi tanúsítvány kérelmezésével megvártnák a 91/414 irányelv 4. cikke szerinti engedély kiadását.

80. Összefoglalásul, mindezek alapján arra az eredményre jutottam, hogy az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának nyelvtani, rendszertani és teleologikus értelmezése kizárja, hogy a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványának kiadására a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti forgalombahozatali engedély alapján kerüljön sor.

26 – Lásd ehhez a C-258/99. sz. BASF-ügyben 2001. május 10-én hozott ítéletet (EBHT 2001., I-3643. o.). Ebben az ügyben egy növényvédő szer gyártója finomította a gyártási eljárást, ami lényegében a hatóanyag tisztaságát növelte. 1967-ben adták ki a holland hatóságok a növényvédő szerre vonatkozó első forgalombahozatali engedélyt, és 1987-ben kiadtak egy új engedélyt a továbbfejlesztett növényvédő szerre. A tisztább hatóanyag előállítására vonatkozóan európai eljárási szabadalom került kiadásra. Kérdéses volt, hogy a továbbfejlesztett növényvédő szerre vonatkozóan kérelmezhető volt-e a kiegészítő oltalmi tanúsítvány az eljárási szabadalom alapján. A Bíróság álláspontja szerint mindkét növényvédő szer ugyanazon a terméken alapult az 1610/96 rendelet értelmében. Ennek megfelelően ezek, az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti, megfelelő nemzeti jogszabály alapján kiadott engedélyek ugyanarra a termékre vonatkoztak. Mindezek alapján a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadásával szemben az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában támasztott feltételek nem álltak fenn.

C – Az előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélet hatályának időbeli korlátozása

81. Ha a Bíróság az általam javasolt formában azt állapítaná meg az előzetes döntéshozatal

keretében, hogy a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványa nem adható ki a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti forgalombahozatali engedély alapján, akkor a kérdést előterjesztő bíróságnak az alapeljárásban végeredményben helyt kell adnia a 100 75 026. sz. „jodoszulforon, valamint annak C1–C12 alkilészterei és sói, továbbá jodoszulforon-metil-nátriumsó” elnevezésű kiegészítő oltalmi tanúsítvány érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetnek. Mert ebben az esetben az lenne megállapítható, hogy a tanúsítvány kiadására az 1610/96 rendelet 3. cikke rendelkezéseinek megsértésével került sor, így az az e rendelet 15. cikkének (1) bekezdése értelmében érvénytelen.

82. Az előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélet joghatásai azonban nem korlátozódnak az alapeljárásra.

83. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azon értelmezés, amelyet a Bíróság valamely uniós jogszabály kapcsán fejt ki az EUMSZ 267. cikkben rá ruházott hatáskör gyakorlása során, megmagyarázza és pontosítja e szabály hatályát és jelentőségét, amely szerint azt a hatálybalépésének időpontjától értelmezni és alkalmazni kell, illetőleg értelmezni és alkalmazni kellett volna. Ebből

következik, hogy az így értelmezett szabályt a bíróság alkalmazhatja és alkalmaznia kell az értelmezés iránti kérelemről határozó ítélet előtt keletkezett és létrejött jogviszonyokkal kapcsolatban, ha egyebekben adottak a feltételek az említett szabály alkalmazásával kapcsolatos pernek a hatáskörrel rendelkező bíróság előtti megindításához.²⁷ Más szóval valamely előzetes döntéshozatali kérdésben hozott ítélet nem konstitutív, hanem tisztán deklaratív jellegű, következésképpen annak hatásai főszabály szerint az értelmezett szabály hatálybalépésének napjára visszamenőleg érvényesülnek.²⁸

84. Ebben az összefüggésben az előzetes döntéshozatalra utaló végzésében a kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a DPMA sokéves gyakorlata szerint a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványát kiadta a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti engedélyek alapján. Ezen túlmenően más tagállamokban is kiadásra kerültek ilyen tanúsítványok ideiglenes engedélyek alapján. Ez a helyzet például Belgiumban, Olaszországban és Nagy-Britanniában.²⁹ Az alapeljárás alperesének előadása szerint is kiadásra kerültek és továbbra is rendszeresen kiadásra kerülnek az Európai Unió más tagállamaiban

27 – A C-292/04. sz. Meilicke és társai ügyben 2007. március 6-án hozott ítélet (EBHT 2007., I-1835. o.) 34. pontja; a C-209/03. sz. Bidar-ügyben 2005. március 15-én hozott ítélet (EBHT 2005., I-2119. o.) 66. pontja; a C-367/93–C-377/93. sz., Roders és társai egyesített ügyekben 1995. augusztus 11-én hozott ítélet (EBHT 1995., I-2229. o.) 42. pontja és a 61/79. sz. Denkavit italiana ügyben 1980. március 27-én hozott ítélet (EBHT 1980., 1205. o.) 16. pontja.

28 – Lásd a C-2/06. sz. Kempter-ügyben 2008. február 12-én hozott ítélet (EBHT 2008., I-411. o.) 35. pontját.

29 – A 2008. április 28-i előzetes döntéshozatalra utaló végzés 34. pontja.

oltalmi tanúsítványok a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti engedélyek alapján. Előadása szerint a saját oltalmi jogokat tartalmazó portfóliójában Európa-szerte az összes oltalmi tanúsítvány hozzávetőlegesen 75%-a ilyen ideiglenes engedély alapján került kiadásra. Ezen állítás bizonyítékeként az alapeljárás alperese becsatolt több növényvédő szerre vonatkozó oltalmi tanúsítványt, amelyeket Spanyolországban, Olaszországban, Nagy-Britanniában, Franciaországban, Ausztriában, Hollandiában és Írországban a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedélyek alapján adtak ki.³⁰ Az alapeljárás alperese úgyszintén becsatolta a European Crop Protection Association 2009. szeptember 28-i helyzetjelentését³¹. E helyzetjelentés szerint a DPMA döntési gyakorlatában 2007. évben bekövetkezett fordulatig minden tagállam szabadalmi hatóságának töretlen gyakorlata az volt, hogy a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványát a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti forgalombahozatali engedély alapján adták ki. Az Unióban tehát a növényvédő szerekre kiadott oltalmi tanúsítványok hozzávetőlegesen 90%-a ideiglenes forgalombahozatali engedélyen alapul.³²

85. Ha a Bíróság a jelen eljárásban azt állapítaná meg, hogy a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványa nem adható ki a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti forgalombahozatali engedély alapján, e megállapítás joghatásai jelentősen túlmúthatnának az alapeljárás alperese részére kiadott oltalmi tanúsítvány érvénytelenségének kérdésén. Az ilyen ítélet ugyanis egyúttal oda vezetne, hogy az 1610/96 rendelet 15. cikkének (1) bekezdése alapján érvénytelennek kell tekinteni minden olyan kiegészítő oltalmi tanúsítványt, amelyet a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedély alapján adtak ki. E rendelet 15. cikkének (2) bekezdése szerint így bárki e tanúsítványok érvénytelenségének megállapítása iránti kérelmet, illetve keresetet nyújthatna be.

86. Ha a kiegészítő oltalmi tanúsítvány érvénytelenségének megállapítása önmagában nem zárja ki egyúttal, hogy az alapszabadalom jogosultja újabb bejelentést nyújtson be a kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadása iránt a szóban forgó növényvédő szerre vonatkozóan, ennek a bejelentésnek teljesítenie kell az 1610/96 rendelet követelményeit. Ebben az összefüggésben a 7. cikk (1) bekezdésében megállapított, az első forgalombahozatali engedély kiadásától számított hat hónapos bejelentési határidő lehet problematikus.

30 – Az alperes alapeljárásban benyújtott 2009. október 13-i írásbeli észrevételeinek 2. melléklete.

31 – ECPA's position – on the relationship between Supplementary Protection Certificates and National Provisional Authorizations, az alperes az alapeljárásban benyújtott 2009. október 13-i írásbeli észrevételeinek 1. mellékleteként csatolta be.

32 – Az ECPA fenti 31. lábjegyzetben hivatkozott állásfoglalása (3. o.).

Azokban az esetekben, amelyekben ez a határidő már letelt és a mulasztás jogkövetkezményei már nem orvosolhatók, az ideiglenes engedélyek alapján kiadott kiegészítő oltalmi tanúsítványok érvénytelenségének megállapítása oda vezetne, hogy a tanúsítvány jogosultjának az abban megállapított kizárólagos jogai visszavonhatatlanul megszűnének.

87. Mindezek alapján helyénvalónak tartom megvizsgálni annak lehetőségét, hogy az előzetes döntéshozatali kérdésben a jelen eljárásban hozott ítélet hatálya időben korlátozásra kerüljön.

88. Jóllehet az EUMSZ 264. cikk a Bíróság ítéletei hatályának időbeli korlátozását csak kifejezetten a jogi aktusok semmisségének megállapítása iránti keresetek tekintetében szabályozza, a Bíróság az e rendelkezésben található jogelvet alkalmazza az állandó ítélkezési gyakorlatában az előzetes döntéshozatali eljárások keretében is. Ezt nem csak olyan előzetes döntéshozatali eljárás keretében teszi a bíróság, amelyekben valamely uniós szabály vagy intézkedés érvényességét kell vizsgálnia,³³ hanem olyan előzetes döntéshozatali eljárásokban is, amelyekben valamely uniós szabály értelmezésére van szükség.³⁴

- 33 – A C-333/07. sz. Régie Networks ügyben 2008. december 22-én hozott ítélet (EBHT 2008., I-10807. o.) 118. és azt követő pontjai; a C-228/92. sz. Roquette Frères ügyben 1994. április 26-án hozott ítélet (EBHT 1994., I-1445. o.) 17. és azt követő pontjai; a C-38/90. és C-151/90. sz., Lomas és társai egyesített ügyekben 1992. március 10-én hozott ítélet (EBHT 1992., I-1781. o.) 23. és azt követő pontjai és a 300/86. sz. Van Landschoot-ügyben 1988. június 29-én hozott ítélet (EBHT 1988., 3443. o.) 22. és azt követő pontjai.
- 34 – Alapvető jelentőségű ítélet a 43/75. sz. Defrenne-ügyben 1976. április 8-án hozott ítélet (EBHT 1976., 455. o., 69. és azt követő pontjai).

89. Ezen ítélkezési gyakorlat értelmében a Bíróság valamely uniós jogi előírás értelmezése során kivételesen, az uniós jogrendnek részét képező jogbiztonság általános elvének alkalmazása útján korlátozhatja bármely érdekelt azon lehetőségét, hogy a jóhiszeműen létrejött jogviszonyok vitatása céljából a Bíróság által értelmezett rendelkezésre hivatkozzék.³⁵

90. Az előzetes döntéshozatali eljárás keretében hozott, új jogkérdésre választ adó ítélet *ex nunc* hatályának megállapítása megnyitja annak lehetőségét, hogy későbbi előzetes döntéshozatali eljárásokban ugyanezen jogkérdés kapcsán hivatkozni lehessen erre az időbeli korlátozásra. Amennyiben ugyanis valamely korábbi előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletben egy jogkérdés megválaszolásra került úgy, hogy a Bíróság rendelkezett az *ex nunc* hatályról, akkor az ugyanezen kérdéssel kapcsolatos későbbi előzetes döntéshozatali eljárásokban a korábbi alapítélete kihirdetésének időpontjára visszamenően korlátozhatja választának az időbeli hatályát.³⁶ Ha a Bíróság ezzel szemben egy kérdést előzetes döntéshozatal keretében első alkalommal anélkül válaszolt meg, hogy megállapította volna ezen ítélet *ex nunc* hatályát, akkor az állandó ítélkezési gyakorlat szerint elutasítja

- 35 – A C-426/07. sz. Krawczyński-ügyben 2008. július 17-én hozott ítélet (EBHT 2008., I-6021. o.) 42. pontja; a fenti 27. lábjegyzetben hivatkozott Meilicke és társai ügyben hozott ítélet 35. pontja, a fenti 27. lábjegyzetben hivatkozott Bidar-ügyben hozott ítélet 67. pontja; a C-184/99. sz. Grzelczyk-ügyben 2001. szeptember 20-án hozott ítélet (EBHT 2001., I-6193. o.) 51. pontja; a C-104/98. sz., Buchner és társai ügyben 2000. május 23-án hozott ítélet (EBHT 2000., I-3625. o.) 39. pontja és a C-262/96. sz. Sürül-ügyben 1999. május 4-én hozott ítélet (EBHT 1999., I-2685. o.) 108. pontja.
- 36 – Lásd a C-262/88. sz. Barber-ügyben 1990. május 17-én hozott ítélet (EBHT 1990., I-1889. o.) 40. és azt követő pontjait az ítélet időbeli hatályának az ítélet kihirdetésének időpontjára történő korlátozása tekintetében, és a C-109/91. sz. Ten Oever ügyben hozott ítélet (EBHT 1993., I-4879. o.) 15. és azt követő pontjait az ítélet időbeli hatályának a Barber-ügyben hozott ítélet kihirdetésének időpontjára történő korlátozása tekintetében. Lásd ehhez még Kokott, J. és Henze, T., „Die Beschränkung der zeitlichen Wirkung von EuGH-Urteilen in Steuersachen” *NJW* 2006., 177., 181. o.

azt, hogy az ítélet joghatásait az ugyanazon kérdésre vonatkozó későbbi előzetes döntéshozatali eljárásban időben korlátozza.³⁷

91. Az uniós jogrend részét képező jogbiztonság általános elve alapján az előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéleteinek időbeli hatályát alapvetően csak akkor korlátozza, amikor az érvényesnek és hatályosnak ítélt szabályozáson alapuló, jóhiszeműen létrehozott jogviszonyok nagy számának következtében súlyos gazdasági következmények veszélye áll fenn, és amikor úgy tűnik, hogy az uniós rendelkezések hatókörére vonatkozó objektív és jelentős bizonytalanság miatt a magánszemélyeket és a nemzeti hatóságokat az uniós jogszabályoknak nem megfelelő magatartásra ösztönözték, és ehhez a bizonytalansághoz esetleg más tagállamok és a Bizottság magatartása is hozzájárult.³⁸

92. A jelen ügyben először azt kell megállapítani, hogy a Bíróság az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontját még nem értelmezte.

37 – Lásd a fenti 35. lábjegyzetben hivatkozott Krawczyński-ügyben hozott ítélet 43. és azt követő pontjait, valamint a fenti 27. lábjegyzetben hivatkozott Meilicke és társai ügyben hozott ítélet 35. és azt követő pontjait.

38 – Lásd a fenti 27. lábjegyzetben hivatkozott Bidar-ügyben hozott ítélet 69. pontját, a fenti 35. lábjegyzetben hivatkozott Grzelczyk-ügyben hozott ítélet 53. pontját és a fenti 27. lábjegyzetben hivatkozott Roders és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 43. pontját.

93. Ahogy azt már kifejtettem, emellett abból kell kiindulni, hogy súlyos gazdasági hatásokkal fenyeget az olyan előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélet, amely szerint a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványa nem adható ki a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes forgalombahozatali engedély alapján.³⁹

94. Ezzel szemben azt a kérdést nem egyszerű megválaszolni, hogy az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjában a kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadásával szemben támasztott feltétel hatókörét illetően fennáll-e objektív és jelentős bizonytalanság, amely alkalmas volt arra, hogy az alapszabadalom jogosultjait, valamint a nemzeti hatóságokat az oltalmi tanúsítvány kiadása kapcsán jogellenes gyakorlat kialakítására ösztönözze.

95. Ahogy azt már kifejtettem, az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának nyelvtani, rendszertani és teleologikus értelmezése arra az eredményre vezet, hogy a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványát nem lehet kiadni a 91/414

39 – Lásd a jelen főtanácsnoki indítvány 84. és azt követő pontjait.

irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti forgalombahozatali engedély alapján.

rendelet céljait lehető legjobban érvényesítő kiterjesztő értelmezésnek kell tekinteni.⁴¹

96. A Bírósághoz előterjesztett információkból mégis az derül ki, hogy a kiegészítő oltalmi tanúsítványok kiadására hatáskörrel rendelkező számos tagállami hatóság sokéves gyakorlata szerint e tanúsítványokat a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes forgalombahozatali engedélyek alapján kiadta. Emellett az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből kiderül, hogy a DPMA határozatai ellen benyújtott jogorvoslati kérelmeket elbíráló bíróságként a kérdést előterjesztő bíróság is jóváhagyta ezt a gyakorlatot, és hatályon kívül helyezte a DPMA azon határozatát, amellyel ez utóbbi megváltoztatta e gyakorlatot.⁴⁰

97. Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből emellett az következik, hogy a kiegészítő oltalmi tanúsítványoknak a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedélyek alapján történő kiadására irányuló gyakorlatot az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontjára vonatkozó, az e

98. A kérdést előterjesztő bíróság előadása szerint e gyakorlat kialakulása szempontjából többek között annak a megfontolásnak volt döntő jelentősége, hogy valamely hatóanyag 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti növényvédő szerként történő ideiglenes forgalomba hozatalának engedélyezése gyakorlatilag általában e hatóanyag I. mellékletbe történő felvételéhez és az ideiglenes engedélyhez közvetlenül kapcsolódó – ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerinti – végleges engedélyhez vezet. Ennek okát a 91/414 irányelv 6. cikkének (2) és (3) bekezdésével együtt alkalmazott 8. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) és b) pontja alapján az ideiglenes engedéllyel szemben támasztott szigorú követelményekben kell keresni, amelyek célja az irányelv által elérni kívánt magas védelmi szint elérése. A bejelentő által a hatóanyagra vonatkozóan a II. és III. melléklet előírásai szerint – nagy idő- és költséggráfordítással – elkészítendő terjedelmes dossziék és legalább egy, e hatóanyagot tartalmazó készítmény lehetővé teszik a tagállamoknak a 91/414 irányelv 8. cikke (1) bekezdése első albekezdésének b) pontja szerinti ideiglenes engedélyhez szükséges azon megállapítást, hogy a növényvédő szernek toxikológiai vagy ökotoxikológiai szempontból káros hatása nem várható. Az uniós jogi eljárásban következő további részletes értékelés általában

40 – Lásd a jelen főtanácsnoki indítvány 22. pontját.

41 – Lásd a 2009. április 28-i előzetes döntéshozatalra utaló végzés 37. pontját.

megerősíti ezt az előrejelzést a gyakorlatban és – adott esetben kevesebb kiadással – a hatóanyagok az I. mellékletbe történő felvételéhez és a 91/414 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerinti végleges forgalombahozatali engedély kiadásához vezet.⁴²

a 6. cikk (3) és (4) bekezdése szerinti további adatok beszerzése rendelkezhető el. Az időtartam e meghosszabbítása keretében a tagállamok jogosultak az ideiglenes engedély eredeti időtartamát meghosszabbítani. A per tárgyát képező tanúsítvány által védett jodoszulforon hatóanyagra vonatkozó alapügyben is meghosszabbította a Bizottság 2003. május 21-i határozatával a 91/414 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdése alapján az e hatóanyagra vonatkozó dosszié teljes körű vizsgálatának időtartamát 2005. május 21-ig. Németországban erre az eredetileg 2003. március 8-ig terjedő időszakra vonatkozó 2000. március 9-i engedélyt a PflSchG 15c. §-ának (3) bekezdése alapján 2005. május 21-ig meghosszabbították. A PflSchG 15. §-a szerinti végleges engedély kiadására 2005. január 13-án került sor, így az 1610/96 rendelet 13. cikke (3) bekezdésének feltétele ténylegesen teljesült, és a per tárgyát képező tanúsítvány helyes időtartammal került kiadásra.⁴³

99. A gyakorlatban a kérdést előterjesztő bíróság szerint azt is biztosítani kell, hogy az Unión belüli forgalomba hozatalra vonatkozó első ideiglenes engedélyhez az 1610/96 rendelet 13. cikkének (3) bekezdése értelmében közvetlenül kapcsolódjon az ugyanezen termék Unión belüli forgalomba hozatalára vonatkozó végleges engedély. Az Unión belüli végleges forgalomba hozatalra vonatkozó engedély ideiglenes engedélyhez történő közvetlen kapcsolódásának jogi alapja a 91/414 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdésében található szabályozás. Eszerint, ha a 8. cikk első bekezdése szerinti legfeljebb hároméves időtartam leteltét követően nem kerül sor a hatóanyagok az I. mellékletbe történő felvételére, a 6. cikktől eltérően a dosszié teljes megvizsgálására vonatkozó időtartam meghosszabbítható és

100. A kérdést előterjesztő bíróság e fejtegetéséből következik, hogy a kiegészítő oltalmi tanúsítványoknak a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedélyek alapján történő – a rendelettel ellentétes – kiadása lényegében a napi eljárási gyakorlat alapján gyűjtött tapasztalatoknak a

42 – Lásd a 2009. április 28-i előzetes döntéshozatalra utaló végzés 38. pontját.

43 – Lásd a 2009. április 28-i előzetes döntéshozatalra utaló végzés 39. és azt követő pontjait.

91/414 irányelv és az 1610/96 rendelet egyes rendelkezéseivel való összekapcsolásán alapult. Véleményem szerint ezek az – elsősorban gyakorlati – megfontolások nem alkalmasak arra, hogy kétségbe vonják az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának általam javasolt értelmezését, amely szerint a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványa nem adható ki ideiglenes engedély alapján. A jelen ügyben fennálló különleges körülmények figyelembevételével azonban e megfontolások véleményem szerint lehetővé teszik az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontjában a kiegészítő oltalmi tanúsítvány kiadásával szemben megfogalmazott feltétel hatókörét illető objektív és jelentős jogbizonytalanság fennállására való következtetést, ami a bejelentőt és a hatóságokat a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedélyek alapján történő jogellenes tanúsítványkiadási gyakorlatra ösztönözte.

túlmenően abból kell kiindulni, hogy a kiegészítő oltalmi tanúsítványok 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedélyek alapján történő kiadásának gyakorlata a vonatkozó rendelkezések hatókörét illető objektív és jelentős jogbizonytalanságra vezethető vissza. Ezzel teljesül az állandó ítélkezési gyakorlat által az előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélet hatályának időbeli korlátozásával szemben támasztott mindkét feltétel.

102. Ebben az összefüggésben utalni kell arra, hogy a Bíróság azokban az ügyekben, amelyekben elrendelte az előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélet hatályának időbeli korlátozását, többnyire kivételt állapít meg ezen *ex nunc* hatály alól az alapeljárásban részt vevő felek, valamint azok javára, akik az ítélet kihirdetése előtt már bármilyen jogorvoslatot benyújtottak. E kivétel általában olyan ügyekben kerül alkalmazásra, amelyekben az alapeljárás felperese pénzbeli vagy más igényt kíván érvényesíteni, és a Bíróság az ennek kapcsán a felperes által képviselt jogértelmezést megerősítette.⁴⁴ Ezen *ex nunc* hatály alóli kivétel alap gondolata lényegében az, hogy igazságtalan lenne azon érintettekkel szemben az előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélet *ex tunc* hatályának kizárása, akik már az ítélet kihirdetése előtt

101. A jelen ügy különleges körülményeinek figyelembevételével így arra az eredményre jutottam, hogy az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának általam javasolt értelmezése a növényvédő ágazatra vonatkozó súlyos gazdasági hatásokkal fenyeget. Ezen

⁴⁴ – Lásd a fenti 33. lábjegyzetben hivatkozott Regie Networks ügyben hozott ítéletet, a fenti 35. lábjegyzetben hivatkozott Sürül-ügyben hozott ítéletet, a fenti 33. lábjegyzetben hivatkozott Roquette Frères ügyben hozott ítéletet, a fenti 36. lábjegyzetben hivatkozott Ten Oever ügyben hozott ítéletet, a fenti 36. lábjegyzetben hivatkozott Barber-ügyben hozott ítéletet és a fenti 34. lábjegyzetben hivatkozott Defrenne-ügyben hozott ítéletet.

különös módon felléptek jogaik érvényesítése érdekében.⁴⁵

103. Ez az eset azonban az alapeljárásban nem áll fenn. Ha a bíróság helyt adna az alapeljárás felperese által benyújtott érvénytelenység megállapítása iránti keresetnek, az nem vezetne ahhoz, hogy az alapeljárás felperese egy saját igényt érvényesítene anélkül, hogy az alapeljárás alperesének jogi helyzetét más személyekhez viszonyítva hátrányosan ne befolyásolná. Ellenkezőleg, az alapeljárás alperese visszamenő hatállyal és *erga omnes* elveszítené a kiegészítő oltalmi tanúsítvány által biztosított kizárólagosságot. A jelen ügy különleges körülményeire figyelemmel az *ex nunc* hatály alóli kivétel az alapeljárás alperesét az alapeljárás felperesével szemben aránytalan mértékben terhelné. Véleményem szerint ezért ilyen kivétel a jelen ügyben nem is lenne indokolt.

104. Végül utalni kell arra, hogy nem meggyőző a Bizottság által képviselt azon álláspont, amely szerint az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontját a jelen ügyben *ex tunc* hatállyal az általam javasolt módon kell értelmezni, amely során a jelen ügy jogkövetkezményeit szükség esetén

későbbi, az 1610/96 rendelet 15. cikkének az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának megsértésével kiadott kiegészítő oltalmi tanúsítványokra történő alkalmazására vonatkozó előzetes döntéshozatali eljárásokban időben korlátozni lehet. Az ilyen megoldás először is a lehető legnagyobb jogbizonytalansághoz vezetne azon növényvédő szerekre vonatkozó kiegészítő oltalmi tanúsítványainak érvényességét illetően, amelyeket a múltban a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes engedélyek alapján adtak ki. Ezen túlmenően az ilyen megoldás összeegyeztethetetlen lenne az állandó ítélkezési gyakorlattal, amely szerint valamely rendelkezés előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélet szerinti értelmezésnek időbeli hatályát korlátozni kizárólag abban ítéletben lehet, amelyben a kért értelmezésről határoztak.⁴⁶

105. Ha a Bíróság az általam javasoltak szerint az előzetes döntéshozatal keretében azt állapítaná meg, hogy a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványának kiadására nem kerülhet sor a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti forgalombahozatali engedély alapján, számomra mindezek alapján szükségesnek és indokoltnak tűnik ezen ítélet időbeli hatályát a jövőre korlátozni.

45 – Lásd Kokott, J. és Henze, T., fenti 36. lábjegyzetben hivatkozott művét (182. o.).

46 – Lásd a fenti 35. lábjegyzetben hivatkozott Krawczyński-ügyben hozott ítélet 43. pontját és a fenti 27. lábjegyzetben hivatkozott Meilicke és társai ügyben hozott ítélet 36. pontját.

VII – Véggövetkeztetések

106. A fenti megfontolások alapján azt javaslom a Bíróságnak, hogy a Bundespatentgerichtnek a következőképpen válaszoljon:

- „1) A növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványának bevezetéséről szóló, 1996. július 23-i 1610/96/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványa nem adható ki a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló, 1991. július 15-i 91/414/EGK tanácsi irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti forgalombahozatali engedély alapján.

- 2) Senki sem hivatkozhat az 1610/96 rendelet 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának ily módon történő értelmezésére olyan kiegészítő oltalmi tanúsítványok érvénytelenségének a megállapítása érdekében, amelyeket a jelen ítélet meghozatala előtt a 91/414 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti ideiglenes forgalombahozatali engedély alapján adtak ki.”